

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет природничих наук

Кафедра біології та екології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Репродуктивне і сексуальне здоров'я

Усі спеціальності факультету

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

Назва дисципліни	Репродуктивне і сексуальне здоров'я
Викладач (-і)	к.б.н., доц. Глодан О.Я.
Контактний телефон викладача	0342596164
E-mail викладача	oksana.hlodan@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год., II, III і IV курс (3, 4, 5, 6, 7, 8 семестр, залік)
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro
Консультації	Очні групові та онлайн-консультації

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Репродуктивне і сексуальне здоров'я» спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про анатомо-фізіологічні, психологічні та соціальні основи статевості людини, механізми збереження репродуктивного потенціалу та культури відповідальної сексуальної поведінки.

Курс розкриває питання анатомо-фізіологічних особливостей репродуктивної системи, регуляції статевих функцій, вікових змін, факторів, що впливають на фертильність, а також етичних, правових і психоемоційних аспектів статевого життя.

Особлива увага приділяється профілактиці репродуктивних порушень, інфекцій, що передаються статевим шляхом, збереженню репродуктивного здоров'я у підлітковому, дорослому та зрілому віці, а також питанням гендерної рівності, планування сім'ї та усвідомленого батьківства.

У результаті опанування курсу студенти набувають знань і практичних навичок, необхідних для підтримання власного фізичного, психічного, репродуктивного і сексуального добробуту, формування відповідального ставлення до власного тіла, партнерства, майбутнього сімейного життя і батьківства.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни «Репродуктивне і сексуальне здоров'я» сформувати у студентів знання, вміння та навички, необхідні для збереження, підтримки та розвитку репродуктивного і сексуального здоров'я, а також розуміння фізіологічних, психологічних і соціальних аспектів статевого життя.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- сформувати у студентів науково обґрунтовані знання про анатомо-фізіологічні, психологічні механізми функціонування репродуктивної системи людини; особливості репродуктивного і сексуального здоров'я у різні вікові періоди;
- ознайомити з принципами планування сім'ї та сучасними методами контрацепції, їх ефективністю, безпечністю й індивідуальним вибором;
- навчити розпізнавати основні ознаки порушень репродуктивного здоров'я (порушення циклу, безпліддя, інфекції, що передаються статевим шляхом) і розуміти їх профілактику;
- формувати культуру відповідальної сексуальної поведінки, що ґрунтується на взаємоповазі, етичності, згоді та усвідомленні наслідків сексуальних стосунків;
- сприяти розвитку особистої та соціальної компетентності студентів у питаннях збереження власного і суспільного репродуктивного потенціалу;
- виховувати відповідальне ставлення до батьківства і материнства, усвідомлення ролі сім'ї у збереженні здоров'я майбутніх поколінь.
- формувати навички критичного мислення у ставленні до медичної, соціальної й медіаінформації про сексуальність, контрацепції та репродуктивне здоров'я.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі біології при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування законів, теорій та методів біологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно так і письмово.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ПР02. Застосовувати сучасні інформаційні технології, програмні засоби та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення професійної діяльності.

ПР04. Спілкуватися усно і письмово з професійних питань з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі, державною та іноземною мовами.

ПР08. Знати та розуміти основні терміни, концепції, теорії і закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.

ПР09. Дотримуватися положень біологічної етики, правил біологічної безпеки і біологічного захисту у процесі навчання та професійній діяльності.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
практичні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Предметна спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
всі	Усі спеціальності	II, III, IV	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість годин		
	лекції	практичні	сам.роб.
Тема 1. Вступ до курсу. Поняття репродуктивного і сексуального здоров'я.	2		6
Тема 2. Біологічні основи репродуктивної системи жінки та чоловіка. Анатомія та фізіологія статевих органів. Статеві відмінності.	2	2	5
Тема 3. Сексуальне здоров'я і сексуальність.	2	2	8
Тема 4. Психофізіологія сексуальності.	2	2	8
Тема 5. Копулятивний цикл. Сексуальні дисфункції.	2	2	8
Тема 6. Планування сім'ї та збереження фертильності.		2	6
Тема 7. Вагітність, пологи та післяпологовий період.	2	2	4

Тема 8. Аборт і його наслідки. Контрацепція.		2	5
Тема 9. Інфекції, що передаються статевим шляхом.	2	1	5
Тема 10. Безпліддя: причини, профілактика.		1	5
Заг.:	14	16	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання навчальної дисципліни визначена <u>Положенням</u> про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Наказ ректора від 03 липня 2025 р. №572) В освітньому процесі використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, підсумковий та відстрочений. • Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки здобувачів вищої освіти з дисциплін, які забезпечують цей курс. • Поточний контроль проводиться науково-педагогічними працівниками на всіх видах аудиторних занять з метою забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів вищої освіти. • Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів вищої освіти певного освітнього рівня на проміжному або завершальному етапах їх навчання. Він включає семестровий контроль і атестацію. • Відстрочений контроль або контроль залишкових знань проводиться через деякий час після вивчення навчальної дисципліни.		
Вимоги до письмової роботи	У письмовій роботі студент повинен продемонструвати уміння синтезувати теоретичні і практичні знання, отримані в межах одного змістового модуля. Під час підсумкового модульного завдання розглядаються контрольні питання, тести, ситуаційні задачі, запропоновані у методичних розробках для студентів, здійснюється контроль практичних навиків і умінь за темами змістового модуля. Усі відповіді повинні бути подані чітко, грамотно, у заданій послідовності.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Здобувач освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені силабусом навчальної дисципліни.		
Підсумковий контроль	Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі (письмовій, усній, тестовій), визначеній відповідною кафедрою. При цьому тривалість письмової компоненти не повинна перевищувати дві академічні години. Якщо підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку, то він виставляється за результатами поточного контролю з усіх видів навчальної роботи (у тому числі теоретичних занять) викладачем, який вів практичні (лабораторні) заняття або сумісно з викладачем-лектором, при цьому присутність здобувача вищої		

	освіти не обов'язкова. Семестровий контроль у формі заліку виставляється на основі результатів роботи студента впродовж усього семестру, підсумкова кількість балів з дисципліни складає максимум 100.
	Форма контролю: залік. Форма здачі: комбінована (письмова з усним захистом).
7. Політика курсу	
Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://is.gd/tB2zi9 У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання. В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника https://is.gd/eeiJX8 Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника» https://is.gd/EtCjNG Завдання, які студент виконав пізніше зазначених кінцевих термінів не приймаються і повинні бути відпрацьовані індивідуально. Винятком із цього правила є наявність поважної причини з її документальним підтвердженням. Неприпустимі списування, студент повинен вільно володіти матеріалом. Якщо студент пропустив більше 50% занять, він повинен пройти тестування на сайті дистанційного навчання і тільки тоді буде допущений до написання екзаменаційної роботи. Обов'язковим для допуску до екзамену є відвідування більше 50% занять, робота на заняттях, виконання тестових завдань. По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності https://d-learn.pnu.edu.ua/ щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни. Можливість зарахування результатів неформальної освіти. Рекомендовані платформи: Coursera, EdX, Prometheus.	
8. Рекомендована література	
Література: 1. Репродуктивне і сексуальне здоров'я: навчальний посібник/ О.Я. Глодан. – Івано-Франківськ, 2025. – 155 с. 2. Біологія: підручник для 8 класу закладів загальної середньої освіти (рекомендовано МОН України / Л.В. Горобець, Н.В. Кокар, І.В. Кравець, О.Я. Глодан. – Тернопіль: Астон, 2025. – 304 с.	

3. Сексологія та сексопатологія / Б.М. Ворнік, Є.В. Кришталь (2-е видання) . – Київ ВСВ «Медицина», 2023. – 631 с.
4. Статеве виховання і репродуктивне здоров'я підлітків та молоді: навч. посіб. / Н.О. Лещук, Ж.В.Савич, О.А.Голоцван, Я.М. Сивохоп. – К., 2014. – 136 с.
5. Репродуктивне здоров'я та відповідальна поведінка учнівської молоді. – Київ: Благодійний фонд «Здоров'я жінки і планування сім'ї», 2017.- 132 с
6. Порушення статевого розвитку у дівчаток / І. Б. Вовк, В. К. Кондратюк, В. Ф. Петербурзька // Медичні аспекти здоров'я жінки. - 2015. - № 3. - С. 5-11.
7. Бабік М. Тату, а де в мене сперматозоїди: Діти питають – батьки відповідають / М.Бабік; Пер. з польск. Т. Павлінчук. – Львів: Свічадо, 2021. – с. 136.
8. Вереніч В., Голоцван О., Карбовська Н., Литвинова Т. Посібник для тренерів з проведення просвітницьких занять з населенням з питань репродуктивного здоров'я і планування сім'ї. – Київ, 2012. – 135 с.
9. Планування сім'ї. Навчальний посібник // За редакцією Жилки Н.Я.,Вовк І.Б., Київ, 2010. – 300 с
10. Губенко І. Я. Основи загальної і медичної психології, психічного здоров'я та між особового спілкування: підручник / І.Я. Губенко, О.С. Карнацька, О.Т. Шевченко. -К. : Медицина, 2013. -296 с.
11. Інфекційні хвороби: ВІЛ-інфекція/СНІД : зб. нормат. док. / М-во охорони здоров'я, Голов. упр. охорони здоров'я та мед. забезпечення м. Києва, Київ. міськ. наук. інформ.-аналіт. центр мед. статистики; упоряд. та голов. ред. Заболотько Валентина Миколаївна. — Київ.: МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2020.
12. Бабин І.І. Пізнавай себе : навч. посіб. з курсу «Основи валеології» / Бабин І.І., Царенко А.В., Черняк В.М., Яцук Г.Ф. – Тернопіль : ТПУ, 1996. – С. 34 – 43.
13. Сисоєнко, Н. В. Сучасні проблеми ВІЛ/СНІДу та формування толерантного ставлення до ВІЛ –інфікованих: [метод. рек.] / Н. В. Сисоєнко, Н.М. Семенець, С.В. Соколенко; М-во освіти і науки України, Черкас. нац. ун-т ім. Б.Хмельницького, Каф. вікової фізіології та валеології. - Черкаси : Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2009.

Викладач

Глодан О.Я., к.б.н., доц.

